

آزمون علمی قم - اصول فقه (الموجز) - اردیبهشت ۱۴۰۳

توجه: لطفاً به تمام سؤالات پاسخ دهید. (هر ۴ جواب غلط یک نمره منفی دارد)

۱. از کدام آیه «دلالة مادة امر بر وجوب» استفاده نمی‌شود؟

- ا. ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ﴾ ☐
- ب. ﴿مَنْعَكَ الْأَتَسْبِدَ إِذْ أَمَرْتَاكَ﴾ ☐
- ج. ﴿قُلْ إِنْ أَمَرَ كُلُّهُ لِيُخَفِّحُوا فِي أَنْفُسِهِمْ لَا يُبَدِّلُونَ لَكَ﴾ ☐
- د. ﴿عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غُلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ﴾ ☐

۲. در چند مقدمه از بین «مقدمه وجوب»، «مقدمه وجود» و «مقدمه علم» نزاع مقدمه واجب مطرح می‌شود؟

- ا. هر سه ☐
- ب. دو مقدمه ☐
- ج. یک مقدمه ☐
- د. هیچ کدام ☐

۳. کدام آیه مفید حصر نیست؟

- ا. ﴿إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ...﴾ ☐
- ب. ﴿بَلْ تُوَثِّرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾ ☐
- ج. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ ☐
- د. ﴿إِنَّا كُنَّا نَعْبُدُ﴾ ☐

۴. مختار محققین در مسأله «هل يقتضي الأمر بالشئ النهي عن ضده العام أو لا» چیست؟

- ا. الاقتضاء على نحو العينية ☐
- ب. الاقتضاء على نحو الجزئية ☐
- ج. عدم الاقتضاء مطلقاً ☐
- د. الاقتضاء على نحو الدلالة الالتزامية ☐

۵. کدام گزینه در باب «تداخل اسباب و مسببات» صحیح است؟

- ا. تداخل مسببات متوقف بر تداخل اسباب است ☐
- ب. تداخل اسباب متوقف بر تداخل مسببات است ☐
- ج. تداخل مسببات متوقف بر عدم تداخل اسباب است ☐
- د. تداخل اسباب متوقف بر عدم تداخل مسببات است ☐

۶. لو قال: «إذا استيقظت من النوم فاشرب لبناً حلواً» و «إذا أكلت فاشرب لبناً»

- ا. يحمل المطلق على المقيد ☐
- ب. يحمل المقيد على الاستحباب ☐
- ج. فالحکمان غير متنافيين فلا يحمل شيء منهما على الآخر ☐
- د. فمقتضى تدريجية التشريع جعل الأول متمماً للثاني ☐

۷. آیا استعمال عام مخصص، استعمال حقیقی است؟

- ا. خیر ☐
- ب. بله مطلقاً ☐
- ج. بله فقط در مخصص متصل ☐
- د. بله فقط در مخصص منفصل ☐

۸. وضع هیئت فعل ماضی برای انتساب فعل به فاعل در زمان ماضی، چگونه است؟

- ا. عام و نوعی ☐
- ب. خاص و نوعی ☐
- ج. عام و شخصی ☐
- د. خاص و شخصی ☐

۹. به نظر مصنف، آیا «وصف» بر مفهوم دلالت دارد؟

- ا. بله ☐
- ب. خیر ☐
- ج. در عقود، ایقاعات، اقرار و وصایا مفهوم دارد ☐
- د. در عقود، ایقاعات، اقرار و وصایا مفهوم ندارد ☐

۱۰. على رأى المصنّف، الأمر و النهی من حیث الحقيقة من حیث المبادئ و الآثار.

- ا. یختلفان و لكن یتحدان ☐
- ب. یختلفان و کذا ☐
- ج. یتحدان و کذا ☐
- د. یتحدان و لكن یختلفان ☐

۱۱. على رأى المصنّف، إنّ مقدّمة الواجب

- ا. واجبة مطلقاً ☐
- ب. غير واجبة مطلقاً ☐
- ج. واجبة فی خصوص المقتضى ☐
- د. واجبة فی خصوص الشرط ☐

۱۲. نظر مصنف درباره «ظهور امر بعد از حظر» چیست؟

- ا. ظاهر فی الوجوب ☐
- ب. فاقد للظهور ☐
- ج. ظاهر فی الاستحباب ☐
- د. ظاهر فی الإباحة ☐

۱۳. کدام گزینه دربارهٔ «نسخ» غلط است؟

- أ. در احکام الهی رفع حکم واقعی است ☐
- ب. در قوانین عرفی ملازم بداء است ☐
- ج. تخصیص در ازمان است ☐
- د. تأخیر ناسخ از وقت حضور عمل به عام لازم است ☐

۱۴. نظر مصنف دربارهٔ اعتبار علو و استعلا در مادهٔ «امر» چیست؟

- أ. عدم اعتبار ☐
- ب. اعتبار علو نه استعلا ☐
- ج. اعتبار هر دو ☐
- د. اعتبار یکی از آن دو ☐

۱۵. به نظر مصنف، آیا غایت در حکم مغیاً داخل است؟

- أ. بله ☐
- ب. خیر ☐
- ج. بله اگر هم جنس باشند ☐
- د. بله اگر هم جنس نباشند ☐

۱۶. الذى يتوقف عليه صدق الكلام أو صحته عقلاً أو شرعاً فهو المدلول عليه بدلالة

- أ. التنبيه ☐
- ب. الإشارة ☐
- ج. الاقتضاء ☐
- د. المطابقة ☐

۱۷. آیا تقیید مطلق، سبب مجاز می‌شود؟

- أ. بله ☐
- ب. خیر ☐
- ج. بله اگر قید متصل باشد ☐
- د. بله اگر قید منفصل باشد ☐

۱۸. الحقَّ أنَّ صيغةَ الأمر

- أ. وضعت للدلالة على المرأة ☐
- ب. وضعت للدلالة على التكرار ☐
- ج. ظاهر في الاكتفاء بالمرأة ☐
- د. مجمل بالنسبة إلى المرأة و التكرار ☐

۱۹. آیا لفظ مطلق باید دارای مفهوم کلی باشد؟

- أ. بله ☐
- ب. خیر ☐
- ج. بله اگر نکره باشد ☐
- د. بله اگر معرف به «ال» باشد ☐

۲۰. الذى يهَمُّ الأصوليُّ فى تعريف المطلق هو

- أ. تعيين الموضوع له ألفاظ المطلق ☐
- ب. تعريف المطلق بلحاظ تعلق الحكم بالموضوع ☐
- ج. تعيين المراد من ألفاظ المطلق ☐
- د. تعريف مقدمات الحكمة ☐

۲۱. در کدام «اجتماع»، بین مأموریه و منهی عنه اتحاد زمانی وجود دارد؟

- أ. موردی ☐
- ب. آمری ☐
- ج. مأموری ☐
- د. هر سه ☐

۲۲. کدام گزینه دربارهٔ ظهور «توبوا» در آیه «تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً» صحیح است؟

- أ. ظاهر در استحباب توبه ☐
- ب. ظاهر در وجوب توبه ☐
- ج. ظاهر در وجوب فوری توبه ☐
- د. مجمل ☐

۲۳. وجوب الصلوة بالنسبة إلى مطلق غیر مشروط.

- أ. البلوغ ☐
- ب. القدرة ☐
- ج. الطهارة الحديثة ☐
- د. العقل ☐

۲۴. کدام مثال مناسب بحث «اجتماع امر و نهی» نیست؟

- أ. غسل ارتماسی روزه‌دار در ماه رمضان ☐
- ب. نماز واجب در مکان غصبی ☐
- ج. وضو با آب نجس ☐
- د. تطهیر واجب لباس با آب غصبی ☐

۲۵. نوع «مفهوم» مشخص شده در کدام عبارت اشتباه است؟

- أ. الحمد لله: مفهوم حصر ☐
- ب. يجب اكرام زيد عند ركوبه: مفهوم وصف ☐
- ج. يجب اكرام زيد: مفهوم لقب ☐
- د. كل شيء لك حلال حتى تعلم أنه حرام: مفهوم غایت ☐

۲۶. در واجب کفایی امر به چه کسانی تعلق می‌گیرد؟

- أ. بعض معین عند الله ☐
- ب. همهٔ مکلفین ☐
- ج. بعض غیر معین ☐
- د. بعض محصل غرض ☐

۲۷. منظور از «واحد» در «اجتماع الأمر و النهی فی شیء واحد بعنوانین» کدام معناست؟

- أ. الوجود الواحد ☐ ب. المتعلق الواحد ☐ ج. العنوان الواحد ☐ د. المفهوم الواحد ☐

۲۸. الحقّ أنّ المخصّص يخصّص الإرادة العامّ المخصّص حجةً فی الباقي.

- أ. الجدّيّة للعامّ فيكون ☐ ب. الجدّيّة للعامّ فلا يكون ☐ ج. الاستعماليّة له فيكون ☐ د. الاستعماليّة له فلا يكون ☐

۲۹. دلالت لفظ مطلق بر اطلاق چه نوع دلالتی است؟

- أ. عقلی ☐ ب. لفظی ☐ ج. گاهی عقلی و گاهی لفظی ☐ د. مانند دلالت عام بر عموم ☐

۳۰. مراد از «وضع» در اقسام چهارگانه وضع چیست؟

- أ. جعل اللفظ فی مقابل المعنی ☐ ب. اللفظ الموضوع ☐ ج. تعیین المعنی لللفظ ☐ د. المعنی الملحوظ عند الوضع ☐

۳۱. عبارت «ما یقرّب المعلوم إلى العلة» تعریف کدام مقدمه است؟

- أ. عدم المانع ☐ ب. سبب ☐ ج. شرط ☐ د. مُعد ☐

۳۲. کدام گزاره درباره «واجب مطلق و مشروط» صحیح است؟

- أ. اطلاق و اشتراط، وصف واجب است، نه وجوب ☐ ب. اطلاق، وصف واجب و اشتراط، وصف وجوب است ☐
ج. اطلاق و اشتراط، وصف وجوب است، نه واجب ☐ د. اطلاق وصف وجوب و اشتراط وصف واجب است ☐

۳۳. إذا كان الشرط متعدّداً و الجزء واحداً تقع المعارضة بین منطوق أحدهما و مفهوم الآخر، و الظاهر رجحان التصرف فی الشرط لرفع التعارض.

- أ. انحصاریّة ☐ ب. سببیّة ☐ ج. تمامیّة سببیّة ☐ د. إطلاق ☐

۳۴. کدام مثال با نوع واجب ذکر شده، مطابق نیست؟

- أ. واجب کفایی: حج ☐ ب. واجب عینی: خصال کفاره افطار عمدی ☐ ج. واجب غیر موقت: امر به معروف ☐ د. واجب تعینی: نماز میت ☐

۳۵. کدام گزینه درباره «هیئت امر» صحیح است؟

- أ. برای «وجوب» وضع شده است ☐ ب. مشترک لفظی بین وجوب و ندب است ☐
ج. مشترک معنوی بین وجوب و ندب است ☐ د. برای انشای نسبت بعثیه وضع شده است ☐

۳۶. کدام «اصل» غلط است؟

- أ. در شک بین تعبدی و توصلی، اصل بر تعبدی است ☐ ب. در شک بین عینی و کفایی، اصل بر عینی است ☐
ج. در شک بین تعینی و تخیری، اصل بر تعینی است ☐ د. در شک بین نفسی و غیری، اصل بر نفسی است ☐

۳۷. سبب اجمال در آیه «حُرِّمَتْ عَلَیْكُمْ الْمِیْتَةُ» چیست؟

- أ. اجمال مفردات ☐ ب. اجمال متعلق حکم ☐ ج. مردد بودن کلام بین ادعا و حقیقت ☐ د. مردد بودن کلام بین حقیقت و مجاز ☐

۳۸. آیا استعمال لفظ مشترک در اکثر از معنای واحد جایز است؟

- أ. خیر ☐ ب. بله در کلام منفی نه مثبت ☐ ج. بله در تشبیه و جمع نه مفرد ☐ د. بله مطلقاً ☐

۳۹. کدام گزینه به درستی رابطه «فقه» و «اصول» را بیان می‌کند؟

- أ. فقه از مبادی اصول است ☐ ب. اصول از مبادی فقه است ☐
ج. فقه از مبادی تصدیقی اصول است و اصول از مبادی تصویری فقه ☐ د. فقه از مبادی تصدیقی فقه ☐

۴۰. اگر متکلم هازل بگوید: «أكرم زیداً» اراده جدی بر «وجوب اکرام زید» وجود دارد یا استعمالی؟

- أ. اراده استعمالی ☐ ب. اراده جدی ☐ ج. هر دو ☐ د. هیچ یک ☐

۴۱. کدام گزینه دربارهٔ دلالت نهی بر «فور» و «تکرار» صحیح است؟

- أ. وضع للدلالة عليهما ☐ ب. وضع للدلالة على الفور و يستلزم التكرار ☐ ج. لم يضع للدلالة عليهما و لم يستلزمهما ☐ د. لم يضع للدلالة عليهما و لكن يستلزمهما ☐

۴۲. آیا «قضا» تابع «ادا» است؟

- أ. بله در همه جا ☐ ب. بله در واجب مضيق ☐ ج. بله در واجب موسع ☐ د. خير ☐

۴۳. وضع در کلمه «قاضی» چگونه است؟

- أ. وضع شخصی و نوعی ☐ ب. دو وضع نوعی ☐ ج. دو وضع شخصی ☐ د. یک وضع ☐

۴۴. در قاعده «إقرار العقلاء على أنفسهم جائز» اگر «على أنفسهم» متعلق به «جائز» باشد، «عدم جواز الإقرار على الغير» است.

- أ. مفهوم حصر ☐ ب. مفهوم وصف ☐ ج. مفهوم شرط ☐ د. منطوق ☐

۴۵. إذا تعقَّب الإستثناء جملاً متعدِّدَةً فالاستثناء يرجع إلى

- أ. الجميع ☐ ب. الأخيرة ظاهراً ☐ ج. الأخيرة متيقناً ☐ د. الأخيرة على الأقرب ☐

۴۶. کدام مورد «علامت حقیقت» نیست؟

- أ. تبادر ☐ ب. حمل اولی ☐ ج. حمل شایع ☐ د. اطراد ☐

۴۷. عبارت «لحاظ فرد من أفراد العام» است.

- أ. مجمل ☐ ب. عام استغراقی ☐ ج. عام مجموعی ☐ د. عام بدلی ☐

۴۸. کدام مورد بالاجماع دلالت بر مفهوم ندارد؟

- أ. عدد ☐ ب. تعریف المبتدا بلام الجنس ☐ ج. حصر به «بل» ☐ د. لقب ☐

۴۹. دلالت «قضیه شرطیه» بر «انحصار» چگونه است؟

- أ. دلالت ندارد ☐ ب. بالوضع دلالت دارد ☐ ج. بالانصراف دلالت دارد ☐ د. بالاطلاق دلالت دارد ☐

۵۰. دلالت «صیغه امر» بر «نسبت بعثیه بین مطلوب و مطلوبُ منه» چگونه است؟

- أ. بالوضع ☐ ب. بالانصراف ☐ ج. بالعقل ☐ د. بالالتزام ☐

موفق باشید